Ч. 62 (14.310). Львів, четвер 19. березня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор прийм. має від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Смерть Венізельоса.

ПАРИЖ, 18. 3. ПАТ. **Венізельос помер сьогодні рано в год. 8.50.**

Елевтеріос Венізельос уродився 23. серпня 1864. р. у Муряіес (на Креті); в Атенах покінчив правничі студії. В 1887. р. почав політичну карієру, беручи участь у сепаратистичному русі грецького населення Крети проти Туреччини; був учасником повстань 1897—98 р. В 1910 р. вибирають його послом; після димісії Драгуміса стоє перший раз премієром і кермує Грецією весь час балканської війни. Підчас світової війни творить антантофільський уряд у Солуні та проганяє короля, що з огляду на своє походження підлягав німецьким впливам. На повоєнних мирових конференціях виступає як представник Греції. В 1920 р. король Константин вертається вдруге; Венізельос виїздить до Франції, відкіля вертається 1923. року, щоб обняти провід Національного Зібрання й опісля сформувати четвертий кабінет. Пятий раз стає шефом уряду 1928 р. і заключує пакт приязни з Італією, а в 1930 р. — з Туреччиною. Цьогож року формує свій 7-мий кабінет, після двох років — 8-ий. У 1934 р. вертається на Крету, кидається у вир активної опозиційної боротьби і саме перед роком обіймає провід повстанням на Креті та у Тракії; після невдачі утікає — його позаочно засуджують на смерть.

Двічі вийшов Венізельос живий з атентатів: 1920. і 1933. р.; підчас останнього ранили його жінку.

Завдяки Венізельосові Греція сильно поширила свої кордони підчас воєн балканських і світової, обєднуючи майже всю етнографічну територію. Венізельоса зачисляють до найбільших сучасних державних мужів.

Німеччина приняла запрошення до Женеви.

БЕРЛІН, 18. 3. ПАТ. Як подає Німецьке Інформаційне Бюро, **німецький міністер закорд. справ повідомив учора ген. секретаря Ліги Націй телеграфічно про те, що вислав амбасадора Рібентропа як відпоручника німецького уряду на льондонські наради. Завтра вранці буде він уже в Льондоні.**

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. Постанову Німеччини вислати делегації до Льондону привитала з великим вдоволенням вся англійська преса.

На початку вчорашнього придполудного засідання Ради предсідник Брас заявив, що просив ним амбасадора Геша, тимчасово, доки не приїде офіційна німецька делегація, взяти участь у нарадах, в ролі глядача. Брас заявив, що в тій справі Геш порозуміваеться з Берліном, щоб дістати згоду.

Розмова Геша з Берліном довго тревала і амбасадор учора не був приявний на нарадах. На засіданні промовляли: турецький делеґат Русту Арас, Літвінов і делеґат Чіле, Евардос.

Турецький представник заявився за виключним посередництвом Ліги Націй.

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. Райтер подає з Берліна, що амб. Рібентроп з іншими членами нім. делеґації виїде літаком сьогодні вполудне і прилетить в год. 17 в Англії.

Англія арбітром.

ФРАНЦІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД АНГЛІЇ ҐАРАНТІЙ.

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. На вчорашньому передполудневому засіданні займалися представники льокарненських держав справою збільшення англійських ґарантій для Франції та Бельгії; для зрівноваження німецької окупації Надренії. Флянден домагався: **1) щоб німецькі війська на час переговорів відступили від кордону; не фотифікували здемілітаризованої смуги та не робили у ній маневрів; 2) щоб Англія збільшила ґарантії безпеки, заключуючи з Францією та Бельґією пакт взаїмної безпеки** (подібного пакту не вдалося заключити 1919 р. між Францією, Англією та Америкою наслідком зміни фронту цієї останньої, що не хотіла більше встрявати в европейські справи. Про становище Англії, яке Іден зясував у окремому меморіялі, нема покищо ближчих вісток. Опісля Іден відбув нараду з Флянденом, пополудні відбулася тайна конференція Ради Ліги, а в год. 23. нарада льокарненських держав.

НІМЕЧЧИНА ШУКАЄ ДИПЛЬОМАТИЧНОЇ ПІДДЕРЖКИ АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. Вчора передполуднем доручив міністер Нойрат амбасадорові Вел. Британії в Берліні ноту такого змісту: „Сподіємося, що британський уряд доложить усіх можливих зусиль, щоб у відповідний час довести до дискусії з зацікавленими державами в справі німецьких пропозицій". Мін. Іден приняв пополудні амбасадора Німеччини Геша та доручив йому таку ноту:

„Британський уряд робить і робитиме далі все, що в його силі, щоб найти способи для мирної полагоди теперішніх труднощів. Брит. уряд уважає, що і пропозиції канцлера Німеччини і всі інші пропозиції зацікавлених держав треба у відповідну пору передискувати. Німецький уряд повинен зрозуміти, що брит. урядові годі дати в теперішній стадії якінебудь виразні зобовязання".

Засідання Ради Ліґи Націй відбудеться сьогодні в год. 17. Голосування над французько-бельгійським внеском не відбудеться, доки не вислухають заввг німецького делеґата.

Міжнародня поліція на франко-німецькому кордоні.

НІЧНІ НАРАДИ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. Вчора нічю в год. 11. почалася нарада представників льокарненських держав, що покінчилася ниві досвіта в 1. годині. Мін. Іден зясував становище Англії у широкому меморіялі, де пропонує: 1) на 5 років створити вздовж західного кордону Німеччини невтральну смугу, що обіймалаб пояс широкий на яких 30 кільометрів на німецькій території і стільки само на французькій та бельгійській. Адмініструвалаб нею — як колись сарською областю — міжнародня поліція під контролею Ліґи Націй; 2) спрямувати до гаського трибуналу запит, чи франко-совєтський пакт колідує з льокарнеґськими; 3) на час переговорів утримати в силі британські ґарантії для Франції та Бельгії, передбачені у Льокарні. Про частинне відкликання нім. військ з Надренії брит. меморіял не згадує, тому не дуже дратує французів, які не хотять починати переговорів з Німеччиною, доки Рада Ліґи її не осудить за зломання договору. Англійська сторона не уважає своїх пропозицій дефінітивними; вже підчас нічного засідання підлали вони досить великим змінам. Бельгійському премієрові Ван Зеляндові поручили опрацювати компроміс між французьким та англійським становищем. Здається, Ван Зелянд відкине ідею невтральної смуги по обох сторонах кордону.

Рахуй гроші з тиха — не зазнаєш лиха!

кличе стара українська приповідка, тому складайте свої ощадности в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

що зберігає вкладки у строгій тайні.

За скасування лемківської адміністратури.

Львів, 18. березня 1936.

Зі смертю апостольського адміністратора Лемківщини о. д-ра В. Масцюха стала актуальна справа дальшого іствування окремої адміністраційно-церковної округи на Лемківщині. Для правильного вирішення цього питання слід приняти під увагу дотеперішній досвід у цій справі.

Отже треба тут з усією рішучістю ствердити, що за час виділення Лемківщини в окрему церковно-адміністраційну округу знову сильно зросли там психольоґічні настрої в користь православія. Якщо ці настрої і не приймають конкретних форм, то причини цього треба шукати передовсім у недостачі матеріяльних засобів: лемки бідні, а варшавська митрополія також не має грошей. Тому з чисто церковного погляду створення окремої адміністраційно-церковної округи з 9-ти деканатів на Лемківщині не дало сподіваних наслідків. Зрештою інакше й бути не могло, бо чейже лемківська церковно-адміністраційна одиниця повстала далеко не з чисто церковних мотивів. Адже у церковній орґанізації, що її силою є властиве консервативний дух та подув вічности — не можна вважати нормальною річю того роду поділ одної історичної церковної спільноти! Так само штучний розрив з національною спільнотою ніколи ще не приносив церкві користи.

Загально відомо, що в цій справі не виступала, як одиноко активна сторона, Апостольська Столиця. У дійсності ще й інші чинники рішали про створення окремої церковно-адміністраційної округи на Лемківщині. Тут виступали як союзники москвофіли й деякі польські круги.

Москвофіли, хоч самі нічого не рішали, психольоґічно були дуже активним чинником. Вони просто ратували себе від загибелі, бо цей неприродний рух все більше тратить між народом ґрунт під ногами. Коли ще кілька літ тому „русинків" і „русских" нараховували на Лемківщині приблизно 30 відсотків на 70 відсотків більше чи менше свідомих українців, то тепер ще більше зросла українська сила, бо час працює безперечно для українців. І спасаючись від заглади, москвофіли хотіли використати для себе ті настрої, що їх може зроджувати своя геополітична ситуація Лемківщини. Для лемків, що вузьким клином врізались у польське море, одинокою надією на самозбереження могла видатись надія на могутнього „білого царя". Москвофільські симпатії старі у лемків. А тими симпатіями можна пояснити і симпатії до православя, бо часто в очах лемка тільки православя є, мовляв, „правдиво руська віра". Інстинктовно відчувають лемки, що іствує більша прірва між православною церквою і римським костелом, ніж між греко-католицьким і римо-католицьким обрядом. І тому не є це ніякий припадок, що москвофіли аґітують за православям. Москвофільські аґітатори на свої москвофільські свята все просять православне духовенство, а в читальнях Качковського на Лемківщині поруч москвофільської преси все стрінете „Воскресное Чтеніє" та „Слово", що їх видає варшавська православна митрополія. Талергофські свята стали вже начеб суто православними святами, а мучеників Талергофу, хоч серед них було багато українців, — а майже всі вони були греко-католики! — православні москвофільські круги хочуть представити як мучеників, що згинули за

православну віру з вини українців. Сам акт церковного відділення Лемківщини від Перемиської Єпархії використовують православні як доказ, що Апостольська Столиця не всилі протиставитись акції та волі уряду. У цей спосіб силкуються вони зменшити ту устроєву перевагу над православієм греко-католицької церкви, що їй дає опора в Римі. Отже однаково москвофіли, як і православні були заінтересовані в тому, щоб заіснувало церковне відділення Лемківщини від матірнього церковно-національного пня. Очевидно, що й нині москвофіли будуть обстоювати за дальшим удержанням лемківської церковно-адміністраційної округи. Знову підуть всякі підшепти з їх сторони...

Колись ці підшепти й намови зробили своє у процесі створення лемківської адміністраційної церковної округи. Відограло тут ролю й те, що деякі дуже впливові поляки були в близьких взаєминах з москвофільськими провідниками на Лемківщині. Але, очевидно, рішальним моментом було те, що москвофільська акція збіглась із тією концепцією, що її тоді видвигнули та сильно форсували в урядових колах. А ця концепція зводилась до того, щоб не трактувати українців, як одноцілий національний організм. Тому, створюючи різні кордони між українськими землями, намагались вони відокремити й Лемківщину від матірнього українського пня. І ось тоді зявляється лемківський буквар, що зложив його москвофіл Трохановський, буквар, який побудовано на тезі про окремішність лемківського племени. Зі шкіл усувають учителів-українців. Розривають організаційний звязок української лемківської кооперації з львівською централею, хоч думали задержати звязок зі Львовом для москвофільських кооператив. Усі інші загально-українські товариства натрапляють на майже непоборні трудноші у своїй діяльности на Лемківщині, хоч у цьому ж часі нечисленні зрештою москвофільські установи дістають підтримку. Судову округу в Сяноці відривають від львівської апеляції та прилучують до краківської. І врешті приходить церковно-адміністраційний розрив із Перемиською Єпархією. Тільки в світлі тих усіх явищ виявляються справжні причини і тенденції, що лягли в основу створення окремої церковно-адміністраційної округи на Лемківщині.

Цього роду політика супроти Лемківщини не дала ніяких позитивних вислідів, навпаки — тільки сильно дразнила і дразнить українців. І тому, коли прийшов виборчий компроміс із його засновками про зміну всієї політики супроти українців, здавалося, що зміниться і політичний курс на Лемківщині. На листі кандидатів при соймових виборах не було москвофілів, зате фігурував на ній бодай в одній окрузі український кандидат. Одначе при самих виборах, як відомо, зробило відповідну коректуру начеб само польсько-жидівське громадянство, і з Лемківщини не вийшов послом українець. Але через це не тільки не зменшилось, а ще більше зросло на силі зобовязання урядових чинників супроти українського контрагента. Тепер саме прийшов момент, коли уряд має змогу задокументувати свою добру волю в справі зміни дотеперішньої політики на Лемківщині. Це є тим легше, що скасування нікому, крім москвофілів, непотрібної церковно-адміністраційної округи на Лемківщині є однаково в інтересі і українського народу і греко-католицької церкви і самої держави.

(z.)

НАШЕ СЕЛО ЗБЛИЗЬКА.

IV. ЙОГО БАЛАКУЧІСТЬ І ЛЕГКОВІРНІСТЬ.

В цій статті хочу звернути увагу на дві питомі „прикмети" наших селян: їхню балакучість і легковірність. Тема, на мою думку, ще й тим цікава, що цими двома „прикметами" грішать не тільки наші селяни, але також наша інтелігенція, і взагалі ціла наша нація. Ми маємо вже щось таке в крові, що любимо „вибалакатися", „розкрити" перед другими своє серце, не дивлячись на те, чи це нам поможе. Така вже наша сентиментальна славянська вдача. І її треба нам доконче позбутися і за всяку ціну викорінити її з нашого села, яке є головною основою нашої нації.

Як наші селяни широко оповідають про свої справи, це дуже добре підхопив автор комедії „Свідки". Замість оповісти справу коротко, ясно, чи відповісти на питання — так, або ні, селяни оповідають цілі „гісторії" від діда й прадіда почнаючи, а на своїх домашніх клопотах кінчаючи і таким чином замотують нераз зовсім ясну справу.

Легковірність і балакучість, це наші питомі дідичні недуги, що від віків точать український нарід, розбивають його на різні дрібні гурти (читайте нашу історію про кільканадесять дрібних князівств, про двох-трьох гетьманів нараз, а в недавньому минулому про два окремі уряди і безліч „отаманчиків" і т. д.), роблять дрібничковим, сварливим, застрашеним, — не дозволяють сконсолідуватися в одну сильну національну спільноту. Ось вам кілька прикладів:

Поїхав наш селянин до Америки на заробітки, складав сотик до сотика, щоб поправити собі господарство. Вертаючись до краю, з надмірної щирости розбалакався з якимсь незнайомим подорожним — і до дому вертається без грошей, бо під час балачки його обікрали. Або їде селянин до міста, заведе „балачку" з якимсь „панком", а тимчасом другий такий „панок" тягне з воза останню „мізерію", останню кожушину. Прийде наш селянин до суду, розбалакається на коридорі з якимсь панком або жидком і... справу програв, бо його в міжчасі кликали до суду, але він не чув. Прийде на село якийсь агент-дурисвіт, розбалакається з легковірними селянами, наговорить їм всяких дурниць, обіцюючи „золоті" гори, виманить від них останній гріш, а лишить в селі „штунду", або якусь іншу секту, яких тепер так багато по наших селах. Бо наш селянин чомусь більше вірить якомусь „пройдисвітові", як свому священникові, чи іншому інтелігентові. А вже просто до своєрідного „мистецтва" доходять в обманюванню та видурюванню грошей від наших селян різні обманці на торговицях, чи відпустах. Нераз селянин продасть останню корову, щоб купити дітям чоботи, чи заплатити податок, але через свою легковірність дасть себе намовити на купно бляшаного перстеня, або старого знищеного годинника з залізним ланцюшком — купуючи його як „правдиве золото". Ще гірше, коли просто „програє" останній гріш у „три карти", бо повірить обманцям, що за 5 зол. виграє 10. І треба бачити такого селянина, як він вернеться до дому, сварка і бійка, прокльони в цілій родині і... чорна біда, бо нема що продати, щоб „залатати діри", які повстали через легковірність батька. Таких і подібних прикладів можна наводити дуже багато.

А загляньмо до внутрішнього життя села. Що роблять жінки? Чи вони кращі від мужчин? Кожний знає, як швидко „курсує" жіноча „пошта", але на селі вона доходить до мистецтва.

Зійдуться дві-три жінки і цілими годинами будуть оповідати „новини". Замісць занятися якоюсь корисною працею, будуть „молотити" язиками, що хто робив, що говорив, що варив, як ходив, як вбирається і т. д. і т. д. Але це ще дурниця, така „пошта" вважає своїм обовязком подати ці „новини" далі, розуміється, підливаючи їх відповідним „сосом". І те, що скаже Марина Катерині, Катерина Стефанисі, ця вістка блискавкою облетить з одного кінця села на другий. По дорозі дехто не дочує, дехто перекрутить, додасть або „поперчить" і з маленької мухи виходить великий віл. Буває часом ще гірше, бо так собі з пальця виссуть якусь сплетню і зі злоби, або з зависти до когось, пускають її по селі, відповідно розвалковуючи і тим самим шкодять добрій славі і Богу духа винній людині. При цьому тратять дорогий час на дурниці тоді, коли хата брудна, а діти світять голими і брудними колінами.

Такі сплетні, непровірені вістки доводять в наших селах до незгоди, сварні та різних непорозумінь, які є найбільше нездоровим і згрозливим явищем, бо в культурно-освітніх і громадських установах підривають позитивну працю. Подібні історії бувають майже по всіх наших звязках, а навіть в окружних товариствах. Забагато говоримо, ще більше ухвалюємо і річ ясна ці ухвали знають негайно всі непокликані особи, а вкінці ці ухвали найменше виконуємо.

Ми є нарід, який не вміє панувати над своїм язиком, над своїми почуваннями. *Говоримо часто тоді, коли треба мовчати і мовчимо, мов заворожені, коли треба говорити.*

Коли дошукуватися причин цієї балакливости, то дійдемо до висновку, що тут входить в гру перш за все наша несвідомість, а далі своєрідна життєва наївність, недостача практичного змислу і за велика віра в доброту та оправедливість інших людей. Забуваємо про те, що в практичному житті „людина людині є вовком". Тому не можна перед кожною стрічною людиною розкривати свого серця. Слід тямити, що чим людина інтелігентніша, розумніша, тим менше балакуча і навпаки. Чим менше людина працює над собою, менше читає, є більше лінюхує, тим більшу відчуває потребу „вибалакатися".

Ось це все слід мати на увазі і взятися енергійно до поборювання тих пустих балачок за селі, а всю енергію селян звернути на позитивну творчу працю над його двигненням. Селянинові слід на кожному кроці звертати увагу на ці його „прикмети", на його помилки, наводити йому добрі приклади з життя і т. і. Щойно тоді по якомусь часі таки вдасться переломати цю „сваду" і замісць сплетень, легковірности та балакучости здоровий розум візьме верх, систематична праця запанує в усіх ділянках господарсько-громадянського життя. Тоді наше село займе краще культурніше.

Андрій Качор.

Перепони в нормалізації.

Із промови сен. д-ра Антона Горбачевського, виголошеної 12. ц. м. при дебаті над буджетом міністерства внутрішніх справ.

Високий Сенате! Парляментарна Репрезентація українського народу в польських законодатних установах від хвилини своєї першої зустрічі з польським політичним світом на парляментарній арені підносила постуляти свобідного розвитку національного життя у його всіх проявах, підкреслюючи при цьому характер народу як суспільного організму.

ПЕРШЕ ЗРОЗУМІННЯ НАШИХ ДОМАГАНЬ.

Ці домагання і змагання українського народу до свобідного розвитку довго не находили зрозуміння у чинників, які правлять політичним життям у польській державі, а навіть бувало, чули ми аргументи, які заперечували особовість українського народу і вважали цей національний організм за суму одиниць, які лише індивідуально можуть користати з прав, що прислуговують громадянам. Не потрібую додавати, що таке становище не могло вдоволити керманичів життя українського народу. Між чинниками, що входили в гру, було засадниче непорозуміння, яке стало на перешкоді полагоди українських постулятів. Зворот у відношенні українського народу до держави й польської суспільности зарисувався з хвилиною, коли п. премієр Косцялковський як міністер внутрішніх справ зацікавився змаганнями українського народу, коли зустрівся ближче з провідними колами політичного, культурного, суспільного й господарського руху на теренах земель, що входять у склад трьох полудневосхідних воєвідств. Навязані при цій нагоді розмови довели до вияснення ситуації та згодом витворили плятформу порозуміння, на якій повстав плян нормалізації польсько-українських відносин. Перший етап у напрямі нормалізації становили вибори до польських законодатних установ, яких хід і вислід відповідали засадам заключеного компромісу.

ВОРОЖІ НАСТРОЇ „У ТЕРЕНІ".

А всеж при незапереченій добрій волі з боку українського громадянства і з боку верховної польської влади, справа нормалізації не йде вперед у такому темпі, якби цього може бажали заінтересовані чинники, а це головно тому, що деякі польські чинники в терені заняли негативне становище, залишаючись під впливом преси, яка не доцінює порозуміння, а почасти яка може жирує тим, щоби порозуміння зовсім не було. Неприхильно настроєна преса не лише, що піддає у сумнів обосторонні користи, які випливають із порозуміння, але намагається вмовити і польське громадянство, що намірена нормалізація має буцімто принести шкоду й втрату прав польської суспільности на теренах, що входять у гру. Під впливом неприхильних голосів преси й устної агітації осіб, для яких порозуміння і нормалізація є невигідні, улаштовують зібрання і наради, яких метою винести протест проти буцімто загрозливого зменшування польського стану посідання, а в дійсності ці зібрання є звернені проти нормалізації. Зібрана більша скількість осіб, засугерованих відповідно прикроєними рефератами й резолюціями має враження, що стан посідання є дійсно загрожений, а це тим

більше, що з такого зібрання згори є виключені всі, яких можна підозрівати у відмінних поглядах. У цей спосіб твориться у терені т. зв. прилюдна опінія, яка накидає свою думку загалові громадянства. Я знаю випадки, що в таких зібраннях брали участь урядові особи, як старости, віцестарости, які самою своєю присутністю легалізують постанови й резолюції представлювані й ухвалювані на тих нарадах. Ениунціяції таких зібрань є обраховані на те, щоби акцію відповідальних урядових чинників звязану з нормалізацією, зробити серед польського громадянства непопулярною і неможливою.

НЕРІВНОРЯДНІ ГРОМАДЯНИ.

Дальшою перешкодою в укладі нормальних відносин між польським й українським населенням є впоювання в польське населення переконання, що воно уявляє собою якийсь вищий тип громадянина покликаного до володіння і приказування тоді, коли громадянина української народности на цьому самому суспільному становищі, тої самої інтелігенції і в таких самих господарських умовинах представляють як одиницю, яка не може заняти рівнорядного з першим становища. Ця думка лежить і в мотиві, який ріжним одиницям, які займають вищі або нижчі становища в державній адміністрації, диктував і диктує за кожну ціну фаворитувати перед українцями польських кандидатів на війтів, солтисів, волосних радних і лавників, хоч у даних волостях і громадах український елемент є численнійший і під оглядом особистих кваліфікацій не уступає польському. Штучно створені амбіції беруть верх над дійсними цінностями і становлять тепер негативну перепону в справі нормалізації.

Дуже визначну ролю в протинормалізаційній акції відограє теж настрій бюрократії нижчих категорій і органів влади в ріжних дикастеріях, що працюють на терені наміреної нормалізації. Вже вище я згадав про участь державних урядовців у протестаційних зібраннях, які є хибного переконання, що намірена нормалізація позбавить їх може посад, протинормалізаційну акцію вважає засобом охорони своїх особистих інтересів.

У тих умовинах нормалізація не може робити поступу, а успішність акції вимагала би обєктивних авторитативних вияснень.

РОЗПОРЯДКИ І ПРИКЛАДИ САМОВОЛІ.

Переходжу до завдань державної адміністрації у практиці. Пан міністер внутрішніх справ, коли перебирав владу свого ресорту, видав був до підвладної собі влади, урядів і органів обіжник про завдання адміністрації, де представив свій погляд на відношення адміністрації до громадянина. Одначе маємо враження, що тези й наказзи подиктованого інтересом державної служби обіжника ще не дійшли до деяких кол і органів адміністрації, які діють на теренах, що їх замешкує українське населення. Деякі звички й методи з давніх часів так глибоко застрягли в ментальности даних кругів й одиниць, що їх санація вимагає відповідних розпорядків. Був час, коли провід адміністрації вважав за відповідне сягнути до гасла збірної відповідальности при застосуванні драстичних метод, щоби завести спокій і лад, який нарушили деякі одиниці на теренах полудневих воєвідств. Ці методи віджили тепер, хоч не є сумнівне, що теперішня начальна влада адміністрації вважає ці методи хибними. У деяких повітах тернопільського воєвідства бувають випадки, що органи влади, передовсім нижчих ступнів, у виконуванні службових обовязків не шанують доручень п. міністра щодо способу поведінки з громадянами. Прим. в одній місцевості копичинецького повіту трапилося, що при поліційній ревізії, яку переводжено, щоб викрити буцімто переховувану господарем зброю, викинули із стодоли ріжні роди збіжжа, змішали їх зі соломою і кинули в болото. При цій нагоді казали власникові дому відбивати футрину при дверях, розвалили кухонне огнище, а це все спричинило згаданому громадянинові матеріяльну шкоду, не говорячи вже про те, що всі ці акти робили враження, що їх роблено з наміром допекти йому. Із волинського терену нотує знову щоденна преса факт, що новопризначений комендант поліції в селі Березне, щоб зазначити свою виняткову енергію, зібрав у волості всіх солтисів і прочитав їм лекцію про їх обовязки, та доручив їм слідити й доносити йому, хто із хлопців замісць краваток носить жовто-блакитні стяжки, вишивану сорочку, говорячи, що можна носити лише червоно-білі краватки. Той самий комендант [illegible] теж з[illegible]

Зол. 100.000

головну виграну II-ої кляси

на льос ч. 112.077

добули клієнти славної зі щастя колектури

„РУНО" Равіч і Ска

Львів, пл. Марійська 4.

Льос „РУНА" це заповідь багатства і добробуту!

же способом відправи богослуження в селах Полівці і Руда, церковному хорові заборонив співати українські пісні та зажадав, щоби співали лише по славянськи. Тих випадків я не генералізую, але наводжу їх лише тому, щоби ствердити, що політична лінія, яку намічує п. міністер є ще далека від повної реалізації.

САМОУПРАВНІ ОРГАНИ У ПРАКТИЦІ.

У тісному звязку з державною адміністрацією у теперішньому устрою держави є справа самоуправи. Українська Парляментарна Репрезентація реклямувала право українського народу на самоозначення у територіяльній самоуправі, одначе наші очікування у цьому напрямі зовсім не виправдались. Рік 1933 приніс нам закон про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи, який перекреслив дотеперішні устроєві форми, означені в б. Галичині законом 1866 р., а який утворив першу практичну школу самоуправи й громадянської відповідальности.

У новому самоуправному устрою український нарід втратив у своїй масі безпосередній вплив на управу громадськими справами, які перейшли до збірної громади, а реґуляміни, які окреслюють виборче право, згори пересудили вибір самоуправних органів на некористь українського населення. Створення надрядного тіла т. зв. збірних громад збільшило лише тягарі, наложені на населення, а не принесло йому ніякої користи. Адміністрація волосних управ і повітових виділів є дуже коштовна і на цю тему чути щораз частіше голоси не лише в українській пресі, але й у польській, яка стверджує незвичайний зріст коштів адміністрації.

Війти збірних громад, не знаю чи з власного почину, чи наслідком інструкцій переходять обсяг своєї діяльности, видаючи доручення у справах, які зовсім до них не належать. І так один війт звернувся до місцевого пароха і доручив йому, щоби відправу назначеного згори богослуження відложив на інший речинець, бо він бажав би, щоби в цьому дні відправити богослуження на іншу інтенцію. Може бути, що тут теж тим війтом кермувала спеціяльна ревність, одначе така інґеренція зовсім непокликаного органу може причинитися лише до витворення хаосу, до непорозумінь і непотрібних інцидентів.

Але праця війтів проявляється теж і в іншому напрямі та вказує на не зовсім нормальні тенденції. Маю тут під рукою недавне візвання управи волости в Рахіню станиславівського воєвідства пов. Долина до відроблення дорогових чинитьб у натурі, на адресу греко-католицького пароха в Солукові. Не буду входити в те, чи те візвання було обосноване, чи ні, це зовсім інша справа. Хочу лише звернути увагу на форму. А саме тут є такий уступ, написаний чорнилом: „До відроблення дорогових чинитьб у натурі слід зголоситися з лопатою і джаґаном дня 1. квітня 1936 р. в год. 7 рано на збірному пункті коло громадської управи в Рахіню". Мені здається, що ця форма може не зовсім відповідає інтенціям, які висловив п. міністер, передовсім коли йде тут про одну одиницю, яку хочби з огляду на свій уряд слід би шанувати, як це їй належиться. Цікава річ, що таке саме візвання — показується, що це не був унікат — доручено всім парохам, що виконують душпастирські функції в цілому долинському повіті.

П. міністер ласкаво згадав у своїй промові про совісні наміри проводу державної адміністрації у напрямі переведення нормалізації та висловив переконання, що лише співділання заінтересованих чинників може довести до позитивного висліду. Вповні поділяю цю думку і можу лише зазначити, що упорядкування національних відносин на теренах етнічно мішаних лежить не лише в інтересі українців, але є також вимогою державного інтересу. Дозволяю собі висловити переконання, що лише гармонійним співділанням усіх заінтересованих чинників осягнемо бажаний вислід і створимо стан совісного й справедливого життя.

Міжнароднє довіря та скріплення армії.

ПРОГРАМА ЯПОНСЬКОГО УРЯДУ

ТОКІЮ, 18. 3. ПАТ. Премієр Гірота проголосив сьогодні програмову заяву, що її ухвалив кабінет, а одобрив цісар. Супроти великих труднощів, кабінет рішився шляхом реформ відновити всі ділянки державної адміністрації. Перший обовязок уряду це незмінність державної політики. Політика японського уряду — каже заява — змагатиме до втримання добрих взаємин з усіми державами на підставі міжнародного довіря та справедливости. Метою є загальний добробут. У відношенні до Далекого Сходу, а особливо до Манджурії місія Японії полягає на стабілізації сил Східної Азії.

Змагання до загального мира і добрих взаємин з Нанкіном — ось і мета закордонної японської політики. Збройні японські сили повинні бути зіграні з японською закордонною політикою. У теперішньому міжнародньому положенні веститиме уряд позитивну закордонну політику, дбаючи рівночасно про забезпеку належного стану збройних сил держави. Дальше заповідає заява працю над розвитком господарських сил краю, реформу податкової і фінансової системи, реформу адміністрації та скріплення дисципліни.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ЗІЗД ДЕЛЕҐАТІВ „РЕВ. СОЮЗА РУССКИХ КООПЕРАТИВОВ".

Як читаємо в час. „Русскій Голос", 5. ц. м.
відбув москвофільський „Ревіз. Союз" свій
зізд. Присутніх було 63 делеґатів, 154 членів
надзірних рад, 42 львовян і 40 слухачів коопе-
ратиного курсу, що саме тепер відбувається у
Львові. Зізд отворив М. Цебриїський, до пре-
зидії увійшли: інж. М. Винницький (предсідник),
канцлер із Лемківщини о. І. Полянський і селя-
нин Степанів з Ляшкова (Радехівщина). Рефе-
рат про діяльність Союзу виголосив дир. К. Га-
насевич. З нього довідались присутні, що Р. Со-
юз істнує 29 років. У звітовому році приняв він
32 нових і виключив 16 кооператив. Тепер на-
лежить до нього на території 3 воєвідств 201
кооператив, а саме у львівському воєвідстві —
125, тернопільському — 46, станиславівському
— 30. У 96 прц. — це кооперативи селянські.
Згідно з білянсами (прийшло 178) кооперативи
мали на 31. грудня 1935 р. 31.782 членів, між ни-
ми 28.604 селян. Коли взяти по 4 особи на 1 чле-
на, то „русская кооперація" — мовляв — обєд-
нує 127.128 осіб. Під цим оглядом — заявив п.
Ганасевич — репрезентує вона поважну силу.
Затруднювала вона 676 осіб, з того 26 з вищою
освітою, 43 зі середньою, 515 з початковою і 93
з „домашньою". Загальне число співробітників
(Надз. Ради і дирекції) — 2168 осіб.

Очевидно не обійшлось на зізді без нарікань
на українців, про що виразніше пише заприяз-
нений з москвофілами орган ендеції „Льв.
Дзєннік Народови" (ч. 75). За браком річевих
арґументів наші „русскі" забавились у „фанта-
зьорів". Мовляв — щоби знищити „руску коопе-
рацію" українські Окр. Союзи Кооп. „основу-
ють і фінансують приватні крамниці" по дотич-
них селах та ведуть боротьбу. Була згадка і
про большевицьких 40 тис. долярів, про під-
тримку уряду, тощо. Під адресою уряду зокре-
ма скеровано чимало докорів: за те, що відо-
брав їм Лемківщину, що не дає акцептац. креди-
ту і веде до руїни кредитову „руску коопера-
цію", за втрату молочарень (52), за симпатії в
українцями, за незапрошування „русских" на
госп. конференції і таке інше.

Польська хроніка.

КОМІСІЯ ДЛЯ ДОСЛІДЖУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ПОЧАЛА СВОЮ ПРАЦЮ.

На днях (14. ц. м.) почала працювати комісія, яку покликано до життя для розглянення проблеми етатизму шляхом дослідів над рентовністю державних підприємств і їх ролі в економіці Польщі. З цього приводу завважує „Ц. Газета Гендльова", що буде це переломова дата в історії нац. господарства Польщі, якщо комісія сповнить своє завдання. Все господарство очікує, що на підставі праць комісії видані будуть зарядження, які скоротять і доведуть до властивих розмірів державну підприємчивість і господарську діяльність державних організацій.

ЙДЕ ДО КРАЩОГО, ХОЧ ДУЖЕ ПОВІЛЬНО.

Статистичні цифри, які появляються в пресі, вказують, що господарська конюнктура виказує повільну тенденцію до кращання. Ось так напр. індекси гуртових цін (січень ц. р. у порівнанні до січня за мин. рік) вказувалиб на частинне примикання ножиць. Сільсько-госп. продукти, продавані хліборобами зросли в індексі цін з 33.3 на 35.6, а артикули, що їх купує селянин упали з 67.8 на 65.3. Особливо поважна ріжниця є в індексі цін скартелізованих виробів (з 83.4 на 76.3). Також остаточні підсумки деяких господарських проявів позволяють на оптимізм. І так напр. банкротства впали в 1935 р. до невотованої від літ цифри 153 (у 1930 р. було 836, а в 1934 — 268). Також кількість запротестованих векслів у 1935 р. упала в порівнанні до р. 1934, а відношення вартости протестованих до заплачених векслів обнижилося з 6,9 прц. в 1934 р. до 5.8 прц. у мин. році. Січень виказав дальше знижкову тенденцію. Обявом поправи ситуації може бути теж кількість викуплених патентів. А вона в цьому році зросла з 498.662 на 527.980.

При цій нагоді зазначимо, що преса обговорює зріст в р. 1935 світової торговлі також у вартости, а не тільки в тонажу. Це перший зріст від початку світової кризи.

ЕМІҐРАЦІЙНО-ІМІҐРАЦІЙНИЙ БІЛЯНС ПОЛЬЩІ.

Оголошені тепер цифри еміґрації з Польщі
в р. 1935 і повороту еміґрантів у тому році ви-
являють сумну правду, що рух населення поза
державні межі в відосередньому і в досередньо-
му напрямі майже вирівнюється. Цифрі 53.812
еміґрантів протиставиться цифра 53.438 іміґран-
тів. „Клапа безпеченства" для надмірного при-
родного приросту населення, якою все була
можливість еміґрації, тепер фактично не істнує.
Це скриває в собі поважні соціяльні небезпеки
на близьке майбутнє і то не тільки для Польщі
(близько пів міліона річного приросту!), але
теж для багатьох інших европейських держав.
Треба зазначити, що міґраційний білянс Поль-
щі на европейському континенті є високоци-
фрово пасивний (Франція!), бо виказує 19.189
у виїзді і аж 51.682 у приїзді. Ситуацію рятує
рух заморський (34.623 еміґрація, 1.756 іміґра-
ція), в чому дуже поважну ролю грає виїзд жи-
дів до Палестини (24.758 супроти 12.685 в ро-
ці 1934).

Світова хроніка.

НА ВАЛЮТОВОМУ ФРОНТІ. — ЗРІСТ ПРЕСТІЖУ ДОЛЯРА.

Акція Гітлера над Реном викликала негайну реакцію на біржах. Французький франк послабшав у відношенні до інших валют англьосаських. Песимістична оцінка політичних подій не тревала довго на терені бірж. Дуже швидко появилось обниження валют і девіз, які звишкували. Та проте ню-йоркська девіза ввесь час виявляла тенденцію міцну, а доляр найшовся знову в ролі рятункового гроша, що заслуговує на довіря. Американський ринок осягнув величезну атракційність для закордонних капіталів. Французькі біржеві кола твердять, що після виступу Гітлера відплило до Америки багато капіталів з Франції, також золото з еміс. банку.

РЕКОРДОВИЙ ВИСЛІД ДЕРЖАВНОЇ ПОЗИЧКИ.

У Зл. Д. П. Америки останні дні принесли яскравий прояв величезного довіря населення до фінансово-господарської діяльности уряду. Замісць 1.250 міліонів долярів, які рішив американський скарб добути в громадян, дістав він шляхом субскрипції 8.500 міліонів. При такому наставленні широких мас до господарського експериментування, през. Рузвельт могтиме зі спокійною совістю продовжувати своє велике реформаторське діло.

ДЕРЖАВИ—ПОСІДАЧІ І ДЕРЖАВИ—ПРОДУЦЕНТИ ЗОЛОТА.

Незвичайно цікаві цифри принесло тепер річне звідомлення найбільшої торг. фірми з бранжі шляхотних металів Samuel Montagu et Co. у Льондоні. Золоті запаси (в міл. золотих фунтів) розміщені були при кінці 1935. р. ось так:

	1935	супр. 1934
Зл. Д. П. Америки	1227.5	+227.1
Франція	533.7	—127.4
Англія	200.1	+ 7.8
Еспанія	89.4	— 0.5
Бельгія	71.1	— 0.4
Швайцарія	55.1	— 20.7
Голяндія	53.1	— 16.1
Японія	51.6	+ 3.5
Арґентина	49.—	—.—
Італія	42.6	— 20.1
Швеція	22.5	+ 3.1
Ч.С.Р.	13.7	+ 0.05
Польща	10.2	— 1.4
Німеччина	4.—	+ 0.2

Як бачимо з того — Зл. Д. П. Америки і Франція є дальше найбагатшими в золото, та проте Франція як і інші держави зол. бльоку (Голяндія і Швайцарія) потерпіли в мин. році величезні втрати.

Продукція золота представлялась ось-так (в міл. унцій чистого золота):

	1929	1934	1935
Півд.-афр. Унія	10.412	10.479	10.774
СССР	1.085	4.263	5.650
Канада	1.928	2.972	3.296
Зл. Д. П. Америки	2.057	2.742	3.115
Австралія	0.427	0.887	0.895
Півд. Родезія	0.561	0.691	0.726
Мексик	0.655	0.661	0.620
інші	2.461	2.643	5.430
заг. продукція	19.586	25.338	30.500

Як виходить із повищої таблиці — СССР вибилась у продукції на друге місце в світі, побільшаючи її від 1930 р. чотирократно.

В. Н—вич.

ПРИ БРАКУ АПЕТИТУ, квасним відбиванні, зіпсованім шлунку, хибнім травленні, обструкції, здутті кишок, забуреннях переміни матерії, кропивці і свербінню шкіри природна гірка вода FRANCISZKA-JÓZEFA усуває з організму гнильні субстанції, що затроюють організм

Обурення червоного Тартюфа.

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. Літвінов заявив, що Совіти якнайрішучіше заманіфестують своє глибоке обурення з приводу нарушення міжнародніх зобовязань і триматимуть лиш з тими, що те нарушення також осуджують. СССР піддержуватиме всі доцільні засоби, що моглиб на майбутнє унеможливити таке нарушення міжнародніх зобовязань.

СТАНОВИЩЕ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

ПРАГА, 18. 3. ПАТ. Міністер закордонних справ Крофта висував у закордонних комісіях сенату та парляменту положення після зірвання Льокарна. Він опрокинув німецькі заміти під адресою франко-совітського та чесько-совітського пакту. Уважає, що льокарнеський договір обовязує дальше; Чехословаччина його не підписувала, тому не виступатиме з ніякою ініціятивою. Німецьких пропозицій до Чехословаччини не розглядатимуть у Празі, доки не буде поладнана справа зломання Версаю та Льокарна. Чехословаччина заключує двосторонні договори лише, якщо вони входять у рами збірної безпеки.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА СКРІПЛЯЄ КОРДОННУ СТОРОЖУ.

ПРАГА, 18. 3. ПАТ. З огляду на те, що німецькі стежі кілька разів перейшли чеський кордон, уряд рішив скріпити прикордонну сторожу та додати їй легко пересувні частини.

Нині у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ в год. 8-мій
Премієра — архитвір польської літератури
ОТЕЦЬ МАРЕК
Юлія Словацького
в режисерії Едмунда Верцінського і в декораціях Андрія Пронашка.

Італійці не стрічають опору.

АСМАРА, 18. 3. ПАТ. Італійські війська на північному фронті посуваються на південь на всій ширині фронту, навіть на тих відтинках, де досі не було ще боїв. Італійці посуваються вперед скоро, тому ще не стрічають ніякого опору.

АДІС АБЕБА, 18. 3. ПАТ. На обох фронтах помітна скріплена активність італ. летунів; останніми днями летунські бомби убили 3 людей а 6 ранили.

ІТАЛІЙЦІ УЖИВАЮТЬ ТРІЙЛИВИХ ҐАЗІВ.

ЖЕНЕВА, 18. 3. ПАТ. Абісинський уряд протестує телеграфічно перед ген. секретарем Ліґи Націй проти того, що італійці уживають трійливих ґазів та бомбардують міста у глибокому запіллі, що не мають залог.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Ідея панамериканської конференції здійснена.

ВАШИНГТОН, 18. 3. ПАТ. През. Рузвельт заявив учора, що всі південно-американські держави приняли запрошення на панамериканську конференцію. Вона відбудеться в серпні або на початку вересня у Буенос Айрес.

Нині в АПОЛЬО **ЛІЛІЯНА ГАРВЕЙ**

в своїй найкращій фільмі

„ЧОРНІ РОЖІ“

Тема кохання, танку і музики! Фасцинуючий зміст! Надзвичайна гра!

Ліквідують верфи у Ґдині.

ҐДИНЯ, 18. 3. ПАТ. Надзірна рада спілки „Сточня Ґдиньска“, що її головним співвласником є „Данціґер Верфт“, вирішила приступити до ліквідації підприємства. Ця ліквідація є добровільна, а наступила через брак замовлень і зростаючі рікрічно втрати. Як відомо, ґдиньські корабельні варстати істнували майже 7 літ і затруднювали 130 до 300 робітників.

Німецька делеґація відлетіла до Льондону.

БЕРЛІН, 18. 3. ПАТ. Німецька делеґація на льондонську сесію Ради Ліґи Націй під проводом Рібентропа відлетіла двома літаками нині в годині 14. з летовища Темпельгоф до Кройдену.

Законопроект про ритуальний заріз відослали до комісії.

У вівторок сойм радив над законопроектом пос. Присторової про ритуальний заріз, до якого уряд зголосив поправки, які ми подали вже вчора. Референт пос. Дудзінський заявився за відкиненням поправок. Опісля виголосив довшу промову мін. Понятовський кажучи, що розуміє мотиви внеску пос. Присторової і референта пос. Дудзінського. Погоджується, що справа ритуального зарізу вимагає унормування. Одначе постанови конституції і традиції накладають деякий обовязок супроти жидівського населення. До того в обороні ритуального зарізу виступають теж магомедани і караїми. На випадок ухвалення цього законопроекту без змін жиди могли би спроваджувати мясо закордону і Польща наразилась би на втрати. На внесок пос. Валевського сойм відослав законопроект до адміністраційної комісії. Його розглядатиме сойм мабуть у пятницю. Крім того сойм приняв у 2. і 3. читанні законопроект нового векслевого і чекового закону.

ГОСТРА ПОЛЕМІКА В КОМІСІЇ У СПРАВІ РИТУАЛЬНОГО ЗАРІЗУ.

В середу передполуднем адміністраційно-самоуправна комісія сойму радила над проектом закону про ритуальний заріз. На вступі мін. Свентославський згадав, що віцеміністер освіти кс. Жонголович не міг відповісти предсідникові цієї комісії пос. Духові, чи уряд зголосить поправки до цього законопроекту, бо ці поправки не були ще взсовані. Томуто на минулому засіданні комісії віцемін. кс. Жонголович обмежився до заяви, що уряд зголосить відповідні зміни. Референт пос. Дудзінський запевняв, що законопроект згідний з конституцією. Боронився перед замітами, що цей закон є колодою під ногами уряду, бо компетентні чинники погодилися на цей законопроект. Заявив, що не буде реферувати цього законопроекту, бо стрічається з закидами, що виступає проти уряду. Предсідник пос. Дух заявив, що комісія подрібно обговорить поправки до поодиноких статтей. Якщо тоді референт не буде згоджуватися зі змістом поодиноких статтей або буде в меншости, тоді може зректися реферату. Пос. Дудзінський згодився на прохання предсідника затримати свій реферат.

Пос. Присторова боронила теж свого законопроекту. Заявляє, що зголосила його з господарсько-гуманітарних оглядів. Його вістря не звертається ні проти уряду ні проти жидів. Цей законопроект піддержала ціла польська суспільність. Закидає, що уряд зголосив свої поправки щойно тоді, коли створено вже доконані факти. З поправками уряду до 4-х перших статтей може згодитися, але поправки до 5. статті змінюють основно цілий законопроект, бо залишають далі ритуальний заріз. Мін. Понятовський заявив, що уряд обовязують його офіційні комунікати. Поправки уряду не санкціонують закону ритуального зарізу, бо його вперше унормував розпорядок президента з 1927 р. Згідно з дотеперішньою практикою уряд може зголосити поправки або в комісії або на пленарному засіданні сойму. Опісля відбулася подрібна дискусія над поправками до поодиноких статтей законопроекту, в якій промовляло кілька послів, між ними **пос. К. Трояи**, як представник Української Парляментарної Репрезентації. Всі поправки уряду перейшли невеличкою більшістю голосів.

ЩАВНИЦЬКА МАГДАЛЕНА

лікує недуги жовчевих доріг.

Вибагливий КРАВЕЦЬКИЙ САЛЬОН
для Пань і Панів

СЛОВАК

Львів, Леґіонів 5. I. тел. 247-83
(над кіном Касіно)

поручає багато засоблений склад краєвих матеріялів і англійських по найприступніших цінах.

1708 1—10

„ҐМІНД“

це було підчас війни слово, яке прокидало в серцях наших земляків тріважні зворушення. Хто хоче знати, що воно значить нехай прочитає книжку

д-ра Василя Маковського

під наг.

„ҐМІНД“

Книжка має 304 сторінок друку і двобарвну окладинку та коштує тільки 2 зол., з поштовою пересилкою 2.50 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Львів, Ринок 10.

ПРИПИНЕННЯ ВИКЛАДІВ У ДУБЛЯНАХ.

У понеділок ендецькі студенти не припустили 12 студентів-жидів на виклади у рільничо-лісовому виділі львівської політехніки в Дублянах. Тих жидів обкидали камінням. Поліція, яка приїхала зі Львова, привернула порядок і згадані жидівські студенти вернулися до Львова.

Наслідком тих подій відбулося у вівторок засідання сенату політехніки. Делеґований політехнічним сенатом проректор проф. Цехановський приїхав до Дублян і відчитав усім студентам, що колиб інциденти повторилися, припинять виклади на цьому виділі. Коли згаданих 12 жидівських студентів приїхало в середу до Дублян інциденти повторилися, тому ректорат оголосив розпорядок, що припиняються виклади.

Д-Р ЕВГЕН ГРИЦАК.

Польська праця про Кирило-Методіївське Братство.

Недавно вийшла друком у Варшаві велика праця польського вченого доцента д-ра Йосифа Ґолюмба п. н. „Брацтво св. Цириля і Методеґо в Кіовє“. У вступі пояснює автор, чому вибрав собі дану тему і заявляє, що як у половині XIX. століття нарікав Л. Совінський (польський поет, перекладач Шевченка) на повну байдужість польських учених до української літератури, так і тепер скрізь видно цю саму байдужість. І тому саме автор хоче дати почин до того, аби познайомити польську суспільність з українським письменством і життям і для цієї мети вибирає добу діяльности Т. Шевченка. Тому теж призначує свій твір не для специялістів, але для загалу, й дбає про популярність викладу. У першому розділі зображає важніші події з історії України від половини XVII. століття, а докладніше розглядає українське національно-літературне відродження від виступу І. Котляревського аж до 1840-их років. Переходячи в другому розділі до теми Кирило-Методіївського Брацтва, автор завважує, що воно не було ніякою надзвичайною новиною, але одною ланкою в усіх таємних і політичних організацій і товариств, що виринали й розвивалися в Росії при кінці 18. й у 19. столітті. Насамперед згадує про польські масонські льожі, що з них деякі поширювали вже гасло зближення поодиноких слав'янських народів. Більшу увагу присвячує справі „Товариства Патріотичного“ з чисто політичними цілями, що мало теж своїх діячів на Україні, де істнували теж інші польські льожі й працювали конспіративні польські організації. Далі основуються товариства молоді, спершу університетської, а потім і ґімназійної, що ставлять собі виразно політичні цілі, а саме: вибороти незалежність Польщі. Поміж ними дуже вславилось Т-во Фільоматів у Вильні, що його вплив і моральна сила були дуже великі. В Росії масонський рух почався коло 1815. р. й перенісся теж на Україну. В масонських льожах і таємних політичних товариствах ведено аґітацію проти царського абсолютизму, при чому на Україні висовувано ще й національну справу. Між 1816—1825. рр. повстають у Росії таємні товариства з програмою політично-суспільних реформ, що їх підтягають звичайно під спільну плятформу декабризму, або руху декабристів. Оснований у 1817. р. „Союз Благоденствія“ ставив за програму своєї діяльности гуманітарну й освітню акцію й перебудову Росії з політично-суспільного боку, між іншим скасування кріпацтва. Видатними його членами були Рилеєв, кн. Волконський, Пестель і Муравйов. Згодом товариство поділилося на частини: північну й південну, що мала осідок у місті Тульчині під проводом полковника Пестеля. Декабристи погоджувалися на незалежність Польщі і підтримували звязки з польськими діячами, зате Україні не признавали окремих прав. Академик Д. Багалій у своїй праці „Т. Г. Шевченко і Кирило-Методіївці“ (ДВУ, 1925, стр. 77.), обмірковуючи звязок декабристів із ідеями Кирило-Метод. Братства, каже, що декабристи, так само, як пізніше Кирило-Методіївці, в політичному боку висовували боротьбу з царським абсолютизмом і замісць того ставляли федерацію, а з суспільного боку вимагали скасування станових привілеїв і заступалися за рівність усіх верстов населення. Пестель на перше місце своєї акції ставив боротьбу проти аристократичних привілеїв, а щоб притягти на свій бік селян, пропонував скасувати кріпацтво й дати землю селянам.

На Україні працювали масонські льожі під польськими й російськими впливами, а було їх багато, бо приблизно аж сотня. Хоч зразу служили вони неукраїнським цілям, але згодом проявилася в них українська тенденція в політично-суспільному відношенні. Найвиразніше показалося це в полтавській льожі „Любов к истинѣ“, що її членом був Іван Котляревський, автор Енеїди. Інше товариство, що мало назву „Малороссійское Общество“ заснував український поміщик В. Лукашевич, що про його революційну діяльність збереглось багато вісток. Це товариство поклало собі за мету виборота автономію, а далі й незалежність України, й мало звязки з київським відділом згаданої вище варшавської організації під назвою „Товариство Патріотичне“. Велику ролю у формуванні політично-ідейного світогляду на Україні відограло теж і первісне славянофільство, зовсім далеке від пізнішого офіційного славянофільства Каткова й Аксакова, що виродилося в російський казьонний панславізм. Українські славянофіли вважали свій нарід за окремішній від московського й обстоювали право України до власного розвитку мови й культури. Славянський характер мала заснована в Києві льожа „Обєднаних Славян“, а далі „Т-во Зєднаних Слевян“, що істнувало в рр .1823—1825 й почало у своїй програмі скасування кріпацтва, релігійну толеранцію, демократичну форму правління й ширення освіти, а далі обєднання всіх славянських племен на основі федерації, при чому кожен славянський нарід мав зберегти незалежність. Його члени задумували відірвати Україну від Росії й зєднати її з Польщею як федеративну державу. Це Т-во порозумілося й обєдналося із

НОВИНКИ.

— **На уфондовання вітражу в Успенській** церкві з приводу 70-ліття о. кан. Д. Лопатинського зложили дальше: в захристії Успенської церкви: п. Емілія Стернюкова 5 зол.; в Адміністрації „Діла“: п. Сальомея Матієва 5 зол., о. Евзевій Бачинський, Бережани 10 зол. і кличе Всч. оо. крилошан В. Томовича, А. Ковальського ? д-ра В. Лабу. — Урядовці Земельного Банку Гіпотечного Сп. Акц. у Львові складають зол. 50.— на вітраж в Успенській церкві з приводу ювилею о. кан. Дамяна Лопатинського як свого бувшого високо ціненого Віцепрезидента і Члена Контрольної Комісії. — Разом зложено дотепер 187.— зол.

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3.** Тел. 254-46. Приймає футра на переховання літом. 10—?

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 22-115

— **Косметичний Інститут „ЕВА“, Львів, ул. Листопада ч. 32, II. п.** Відмолоджує і поправляє найбільше знищені цери та виконує всі косметичні заходи для Пань і Панів. Ціни поміркованi. Значні знижки в абонаментах і для П. Т. Студенток і Студентів. На складі пудри і креми. 10—10

— **Овочеві щепи та кущі:** яблуні, груші, сливи, черешні, вишні, бросквині, морелі, виноград, порічки, агрест, малини, здорові гарантовані сорти по дуже низьких цінах зараз замовляйте в найбільшій українській фірмі А. Терпиляк — в Залукві п. Галич (p. Halicz). На бажання висилаємо цінники й оферти. 1633 5—5

— **Несовісна конкуренція.** Якісь люди поширюють вістку в пов. турчанському, ліському й самбірському, що д-р Володимир Кобільник, лікар у Самборі, помер. Довідуємось із достовірних джерел, що д-р В. Кобільник тішиться найкращим здоровлям та ніколи не хорував.

— **Ювилей С. Русової.** В понеділок 16. ц. м. під проводом п. О. Ціпановської відбулося засідання ширшого комітету для вшанування 80-ліття відомої української діячки Софії Русової. Свято, призначене на 2. квітня ц. р., складатиметься з академії в Театрі Ріжнородностей з цікавою програмою (м. і. буде виведена інсценізація життя ювилятки) та комерсу. Сподіваний приїзд Ювилятки. Привіти на академію треба слати раніше на адресу Комітету: Львів, Сикстуська ч. 44, партер праворуч.

— **Додатковий будівельний кредит для Львова.** До Варшави їздила делеґація комітету розбудови міста Львова під проводом президента Дрояновського і домагалася для Львова додаткового кредиту у висоті 2 міл. 300 тисяч зол. Заходи делеґації повелися остільки, що Банк Краєвого Господарства признав додатковий кредит 500 тисяч зол.

— **Туристичні потяги до Львова.** Найближчої неділі організує залізнича дирекція і ліга для підтримки туристики популярні потяги до Львова. Потяги виїдуть досвіта із стацій Станиславів, Тернопіль, Золочів, Перемишль, Стрий, Борислав і Дрогобич і забавлять у Львові цілий день. Ціни білетів геть і назад обнижені.

— **Т-во бурси ім. Ів. Франка в Яворові** внесло до городського суду в Чесанові до ч. С. 223/35 позов проти о. М. Стецишина, гр.-кат. пароха в Горинці за заплату 206.45 зол. за утримання його двох синів у бурсі. Д-р Пантелеймон Бабяк, адвокат у Чесанові, вніс у цій справі приготоване письмо та апеляційну скаргу в польській мові.

— **Чому?** П. Марія Янішевська, член Виділу філії Союзу Українок і повітова організаторка Кружків С. У. в Винниках внесла позов по польськи проти Леонарда Донзафта до сиґн. I C 131/36. Позов вніс і заступав на розправі д-р Беґлікер, адвокат у Винниках, не зважаючи на те, що в Винниках є аж трьох українських адвокатів.

— **Україніка.** „Хвіля“ з дня 14. ц. м. помістила майже в цілости у перекладі фейлетон Васьля Софронова „Баль божевільних“, який недавно містили в „Ділі“. „Праґер-Прессе“ з 11 ц. м. приносить коротку статтю з нагоди 75-ліття Т. Шевченка.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні держ. клясової льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 100.000 зол. на ч.: 85215 112077. 5.000 зол. на ч. 119136 186743. 2.000 зол. на ч. 20788 40856. 1.000 зол. на ч. 19982 21870 73020 105461 122388 172743 189241. 500 зол. на ч. 75061 114234 120416 123163 136264 169405. 400 зол. на ч. 8757 10315 11342 46324 95393 119689 127613 143013 143478 145386 147316 165628.

— **Реґуляція ріки Опір.** Фонд праці признав громаді міста Сколього дотацію на дорогові роботи і на будову муру вздовж ріки Опір по 15 тисяч зол. річно на три роки. З тої суми призначено річно 10 тисяч зол. на будову муру і 5 тисяч зол. на дорогові роботи.

— **Львівська хроніка.** Від служниці Ольги Мегаїв, занятої у Мар. Борака при вул. Красіцьких, вимантила якась шитека при вороженні гардеробу вартости 72 зол. — До пробійного уряду при вул. Ґроттґера вломилися злодії і розпороли огнетревалу касу, вкрали готівку 700 зол. та дорогоцінности вартости 1.300 зол. — На вул. Жерельній 13-літний Ілля Вінтер дістався під спедиційний віз і наслідком потовчення помер.

— **Краєва хроніка.** У Тернополі 6-літній Чеслав Сиихер упав до відпливового каналу військової кухні та втонув. — У Вишенці біля Янова під Львовом арештовано Саву Хваляку і Миколу Мисака, що зарізали в Янові Бен ха Фрідмана і його жінку задля грабунку. — У Бартеві пов. Луцьк розярений бугай убив селянина Юрка Оземка. — До маґістрату в Колониї дісталися в ночі вломники і вкрали з підручної каси 360 зол. — Особовий потяг, що їхав з Стрия до Калуша, переїхав біля Брошнева молоду урядничку фірми Ґлезінгер Фанні Ґольдштайн, що кинулася під колеса з причини нещасливої любови і родинних непорозумінь. — На дім Якова Бриля в Ногуєвичах пов. Дрогобич напали в ночі три незнані людці і тяжко його побили. На крик Бриля втікли, відстрілюючись з револьверів. — На стації Рожнів-Креховичі дістався під колеса вагону зворотничий Йосиф Лябазевич і втратив праву ногу.

— **Бальон осів біля Жовкви.** У середу в год. 8.05 у Туринці біля Жовкви осів наслідком вичерпання балясту бальон, що вівторок в год. 16.45 вилетів із Торуня. Бальон не ушкодився. Забрало його вантажне авто. Залога бальону, поручник пільот і підпоручник обсерватор від'їдуть залізницею до Торуня.

— **Бомба в жидівському товаристві.** В домі т-ва охорони здоровля жидівського населення в Горуні вибухла бомба, вириваючи частину муру. Бомба була зладжена з черепа артилерійського стрільна, який наповнено вибуховим матеріялом і опоряджено годинниковим механізмом. Хтось вложив її до вентиляційного отвору. Випадку з людьми не було.

— **Витроїв власну родину.** У Сосніві розпочався судовий процес інж. Павла Гжешольського, урядовця металевої фабрики, обвинуваченого у витроєнні своєї родини. Акт обвинувачення закидує йому, що він отроїв жінку і двоє своїх дітей, сина та доньку, 16-літні близнята, та пробував отроїти служницю Марію Цабій при помочі якоїсь хемічної мішанини. Він цілі літа досипав систематично її до страв, які вони їли, а наслідок був такий, що ціла родина поволі марніла, упадала на силах, аж врешті померла. До розправи покликали 150 свідків, між ними визначних хеміків і лікарів.

— **Плямистий тиф.** В селі Дихтинці на Буковині та в інших селах на румунсько-польському пограниччі шириться пошесть плямистого тифу. На думку румунської влади пошесть перенеслася з Польщі. Вислано спеціяльну лікарську комісію до боротьби з небезпечною недугою.

— **Нагорода за большевицьку пропаґанду.** Як повідомляє большевицька преса, московський екзекутивний комітет дав на досмертне вживання генеральному секретареві Комінтерну, Дімітрові, віллю біля Москви з чималим шматом землі. Колись вона належала до князя Голіцина. Є це нагорода за успішну комуністичну пропаґанду в світі.

— **Недуга Ґоркого.** Як відомо, російський письменник нездужає від довшого часу на туберкульозу. Цього року большевицька влада з політичних оглядів не позволила йому виїхати, як звичайно, на остров Капрі біля Неаполя, наслідком чого стан його здоровля значно погіршився. Ґоркого перевезли до санаторії на Криму, де лікарі стосують кисень.

— **Село під намулом.** Малу французьку громаду Батік де Фонд (в повіті Високі Альпи) покрив намул, нанесений водами потоків. Мешканці покинули село, тільки два старики не хотіли залишити родинного місця й остались у рідному селі на певну загибіль.

— **Розладдя у травленні.** Поважні інтерністи потверджують добродійне ділання природної гіркої води FRANCISZKA JÓZEFA для шлунка переладованого їдженням і питтям.

Зі судової салі.

ВІДГОМІН БОРОТЬБИ ЗА УКРАЇНІЗАЦІЮ БОГОСЛУЖЕНЬ.

28. лютого ц. р. відбулася в городськім суді в Рівнім розправа проти мешканців села Кустин, а саме: Павла Мельника, Никифора Федюра, Василя Козловського та Христофора Блонського за нарушення ладу підчас богослужения (провина зі ст. 174 к. з.). До розправи дійшло ось чому: 19. грудня м. р. парох у Кустині о. В. Стефанович запросив до участи в богослуженні кількох сусідних священиків, між ними о. Наконечного з Козлиня, попереджуючи всіх, що богослужения в Кустині відправляє в українській мові. Тому що о. Наконечний целебрував богослуження, почав Службу Божу церковно-словянською мовою з російською вимо-

згаданим вище „Південним Товариством“ (декабристів) і складало широкі пляни своєї діяльности (вбивство царя), одначе в листопаді 1825. р. змову викрили, а швидко після цього зліквідовано декабристів. І хоч ці перші проби виливу української національно-політичної думки й акції були невдатні, хоч надовго запанувала жахлива реакція, всеж польські впливи, що постійно діяли й пропаґували незалежність, стали одним із найближчих джерел революційної думки на Україні. Велике значіння мали теж у цьому напрямку обидва університети, що істнували на Україні, а саме харківський і заложений у 1834. р. київський, де більшість студентів і професорів творили поляки, що з одного боку дбали про розвій своєї культури, а з другого займалися політичною акцією в таємних товариствах, плекали думки про здобуття незалежности для свого народу, притягали до себе українську студентську молодь і впливали на пробудження її національної свідомости. Почалось це з того, що під впливом проф. Максимовича (викладав він російську літературу й був першим ректором київського університету) молодь захоплювалася українською народньою піснею та минулим України, а це приводило до свідомої любови своєї національности й думки про необхідність праці для українського простолюддя. Великий вплив мали теж усякі потайні польські товариства, а зпоміж них найбільшу ролю відограло товариство, що працювало під проводом студента Ґордона й по думці В. Щурата, було безпосереднім попередником Кирило-Методіївського Братства (стр. 79.).

Це Братство, що мало назву „Украино-Славянское Общество“ або теж „Общество Св. Кирилла и Мефодія“, повстало в часі найжахливішої реакції й деспотизму царя Миколи I., а брали в ньому участь найвидатніші тодішні діячі й письменники. Воно опиралося на широкому демократизмі в дусі тодішнього лібералізму й перш усього висунуло з любови до простолюддя справу скасування кріпацтва, щоб таким чином поправити його суспільно-економічне становище. Товариство нечисленне й скромне, бо мало перед арештуванням яку сотню членів, з чого 12 арештовано негайно після його викриття, але важне багатство ідей, що їх пропаґувало, і впливом на пізніші покоління. Реальних успіхів безпосередніх не мало майже ніяких, бо істнувало занадто коротко, щоб могло щонебудь здійснити. Невідомо, коли повстало, але мабуть найскорше з кінцем 1845. р. з почину Костомарова й Гулака, а далі В. Білозерського виринула думка оснувати його, точніше сформульовано програму Братства на весну 1846., а щойно при кінці цього року створено організацію. У програму її входили в першу чергу національно-політичні й суспільні справи України, а саме розвиток рідного письменства, скасування кріпацтва й ширення освіти поміж народом, а далі справи федерації славянських народів і волі України. Члени К. М. Б-а були радше фантасти й мрійники, люди з ентузіязмом до рідної історії й письменства, ніж реальні діячі й тверді політики та революціонери, як це заявив щиро М. Костомарів. Крім згаданих уже 3 було ще 9 найближчих собі членів, між ними Шевченко, Куліш, Опанас Маркович, хоч справа не зовсім ясна, хто був дійсним членом, а хто тільки прихильником і симпатиком ідей та праці Т-ва. Т-во названо іменем славянських апостолів св. Кирила й Методія, на печатці його мало бути гасло, взяте із слів евангелії св. Івана: „І зрозумієте правду і правда визволить вас“, а на перстенях, що мали бути знаком приналежности до Т-ва, мали бути букви К. М.

(Докінчення буде.)

вою. Хоч о. Стефанович звернув йому увагу, що богослуження слід відправляти в українській мові, о. Наконечний далі целебрував по церковно-словянськи. Тоді один член хору голосно висловив домагання, щоб Службу Божу відправляли в українській мові. У відповідь о. Наконечний не брав дальшої участи в богослуженні, яке йшло далі в українській мові. Поліція перевела доходження і так дійшло до розправи проти вищезгаданих підсудних. Всі свідки, а саме: о. В. Стефанович, о. М. Ілисевич з Малого Житина, о. Лелякевич з Олександрії, о. Новицький з Заборова зізнали, крім о. Наконечного, що вони знали, що богослуження відправлятимуть в українській мові. Цьому заперечив лише о. Наконечний. Одначе о. Стефанович предложив судові відпис запрошення до сусідних парохів, між ними до о. Наконечного зі заввагою, що богослуження будуть відправляти по українськи. На питання судді до св. о. Наконечного, чому не хотів відправляти по українськи, свідок відповів, що не вміє читати по українськи. Всі священики зізнавали по українськи, лише о. Наконечний зізнавав по польськи. Суд увільнив усіх підсудних від вини і кари з таких мотивів: 1) В селі Кустинь відправляють богослуження вже від 2 років по українськи; 2) кожний нарід має право молитися в рідній мові. Тому якщо навіть дійшло підчас богослуження до хвилевого непорозуміння, годі устійнити винуватців

Дивогляди.

НОВА МОДА — ЛЯСО

З Америки приїхала до Парижа мода, яка нагадує недуги з японською забавкою „йо-йо“, що і з наших міст висмоктала неодин ґрейцар. Є це гра в лясо, яким ми так колись захоплювались у ковбойських фільмах. У Парижі повстав клюб „метачів лясо“; має він уже 300 членів, між ними промисловців, письменників, мистців та всяких чудаків. Клюб замовив з Америки кількох ковбоїв, що мають учити париських снобів штуки метати лясом. Навіть дресовані дорогі коні привезли з Америки. Між членами клюбу багато жінок. Може деяким із них придасться наука, як закидувати лясо на шию чоловіків.

КОНҐРЕС БРОДЯГ.

У Льондоні відбудеться цього року світовий конґрес волоцюг-мандрівників. Сам американський союз т. зв. тремпів має 800.000 членів. Між почесними його членами є боксер Демпсей і Чарлі Чаплін, що починали свою карієру... ногами, блукаючи по світі. Королем волоцюг у Зл. Державах є Джеф Девіс. Не всі члени Союзу можуть дозволити собі на подорож до Льондону... пішки, коли вони віддалені на десятки тисяч миль і відмежовані від Англії морем. У зїзді візьмуть участь тільки делеґати; їх теж буде кілька тисяч. Тому, що конґрес призначений на серпень, деякі вже в дорозі.

Дописи.

ЯВОРІВ.

75-літні роковини Шевченка. Всякі роковини мають тоді велику виховну вартість, якщо вони відбуваються точно в означеному часі. Тому читальня молоді при гімназії Р. Ш. подбала про те, щоб академія з нагоди 75-літніх роковин смерти Шевченка відбулася 10. березня ц. р. На академію склалася добірна й багата програма, як виступ хорів, орхестри, піяністок, декляматорів і т. д. та інсценізація: „Тарас — кімнатний козачок“. Академія відбулася в салі гімназії. Гості з міста виповнили салю вщерть, бо гімназія Р. Ш. користується симпатією місцевого громадянства.

М. К.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

КОЛОМИЯ.

Руханковий попис. Заходом гімназії Рідної Школи в Коломиї відбулися в неділю 15. березня ц. р. спортові пописи жіночої і мужеської дружини в салі „Каси Ощадности“, яку виповнила молодь і старші. На програму склалися руханкові пописи, вежі, танки і декламації. Завдяки пані Лушпинській, яка підготовила обі дружини та проводила вправам, пописи випали дуже гарно; не диво, що публика нагородила виконавців рясними оплесками. Найкраще випали вежі дівчат, які зручніше виконували свої вправи ніж хлопці. Опісля учениця Харчевська деклямувала „До сонця“, а Дяківна і Стрільбицький виконали по мистецьки танок „Козачок“. У весь час пригравала на фортепіяні п. Ірина Николишинівна.

Очевидець.

ІЗ СВІТОВОЇ ПАНОРАМИ.

Нас не здивуєш.

Люблю читати новини з широкого світа, якнайменше політичні, і вязувати їх з новинами на нашому ґрунті, якнайбільше політичними. Не знаю, чи така метода — дозволена, або, як кажуть наші спортовці — „фер“, але у добі гамаксовіке і прилюдних сповідей вона певне нікого не здивує.

За останні дні сподобались мені головно три новини.

Дрібний урядовець у фабриці американського міста Сіттль збирав почтові марки. В одній серії своєї збірки бракувала йому до комплету одна дуже рідка марка, канадійська з 1868. р. вартости 500 долярів. Коли найшов він власника такої марки, запропонував йому за неї своє єдине майно — свій дім, вартости 500 дол. Пішли до нотаря і списали при свідках контракт купна-продажі: марка за дім, — оба задоволені.

Живе в Америці найпопулярніший кльовн: Марк Анджель. Цирк покинув він давно і доживав віку в Бостоні. Тепер видав свої спомини в 25-ліття своєї діяльности. Був це кльовн, що любив писати і щовечора записував, що грав і як його били... по лиці. На підставі своїх записок обрахував, що за все життя дістав 150.000 поличників, приблизно 20 за кожний вечір. Коли перерахували його гонорар на гроші, виходить, що за поличник діставав по 50 центів. Американська публика із захопленням читає його спомини.

Та цей мистецький рекорд побив артист одного еспанського варієте, який виступає щовечора в Мадриді з ученим шимпанзом. Артист після ріжних продукцій заявляє шимпансові, що він хоче оголитись. Шимпанс підвязує свому панові під бороду серветку, намилює лице, гострить бритву і голить його так зручно, як ніодин голяр.

Усі ті рекорди, що дивують европейського читача, на нас не роблять найменшого враження. Ми бачили дипльоматів, які почали боротись за нашу державність і були потім щасливі, коли продавали рідну марку не за 500 долярів, а за 5 римських. 50 центів за один поличник! Це дуже добре заплачене. Адже у нас учорашні партійні приятелі бють себе прилюдно по лиці, зовсім як церкові кльовни, і роблять це дуже часто задурно. А їх спомини про те, хто коли їх бив по лиці та за яку ціну, не можуть у нас найти видавця. Еспанці приглядаються з подивом шимпансові, що орудує бритвою, тільки тому, що не читають „Нової Зорі“, де головний редактор показує ще не такі штуки: він сам себе намилює і голить себе — пером. З огляду на такі часті у нас операції варто, щоб якийсь учений занявся дослідом, кілько в нас коштує крапля людської крови. „Медична Громада“ при варшавськім університеті, що зорганізувала відділ помочі для недужих малокровних, обрахувала, що за 1 цм. кв. крови платили студентам пересічно 69 сот. В Еспанії, де звикли до крови биків і в нас, де є стільки повнокровних жеребців, кров коштує значно менше. Головно кров тих журналістів, що самі йдуть на заріз у часі дебати над ритуальним зарізом.

Діоген Бочка.

САМБІРЩИНА.

Концерт у честь Шевченка і вистава „Степовий гість“ у Ковиничах. На Стрітення відбувся у Ковиничах концерт у честь Шевченка з такою програмою: промова про значіння Шевченка і продукції мішаного, мужеського й жіночого хору, які відспівали кільканадцять пісень бездоганно. Опісля аматорський гурток відограв драму на 5 дій „Степовий гість“. Оба ці пописи тревали повних 5 годин, від 8. до 1. вночі, але публика була вповні вдоволена. При кінці місцевий парох о. Стефан Макар підкреслив ідейну працю місцевих хорів та кружків аматорських і візвав їх, щоб ідейно вели далі свою роботу.

ТОВМАЧЧИНА.

Годівельно-ветеринарний курс при господарській школі в Миловanні. Святочне закінчення годівельно-ветеринарного курсу відбулося 13. березня ц. р. у присутности представників влади та українських установ: інж. Масьора, візитатора львівської кураторії, д-ра Склодовського, старости в Товмачі, д-ра Макуха і м-ра Кушніра від „Просвіти“, інж. Голода та інж. Луцького від „С. Г.“, нач. Трача від „М. С.“ та інших. Курс зорганізувала господарська школа в Миловaнні в порозумінні і з допомогою „Маслосоюзу“ та „Сільського Господаря“. Районові молочарні „М. С.“ і філії „С. Г.“ вислали 46 кандидатів із 27 повітів Галичини та Волині. Учениики — це здебільша свідомий селянський елемент; між ними кільканадцять учасників з середньою освітою. Метою курсу було вишколити зразкових господарів до господарського проводу села і дати йому фахових асистентів до контролі молочности. На курсі викладали про годівлю худоби, управу пашних рослин, контролю молочности, контролю стаен, контролю умовин годівлі та про лікування домашніх тварин. Поза теоретичною наукою мали курсанти нагоду придбати практичне знання у взірцево наладженім господарстві школи та по селянських господарствах найближчих сіл під фаховим проводом своїх учителів. З кінцевих іспитів видно було, що учительський збір доложив усіх зусиль, та що ученики вивязалися якнайкраще зі свого завдання. Після іспитів пополудні відбувся концерт у честь Т. Шевченка власними силами абсольвентів під проводом п. Пелеха.

ЖОВКІВЩИНА.

Академія в честь Митрополита Шептицького в Жовтанцях. В неділю 15. ц. м. відбулася в Жовтанцях престиджна академія в честь Митрополита Кир Андрея. У величавій, гарно розмальованій мистцем Манастирським церкві відправив торжественну Службу Божу парох і декан о. Кирилин Яцевицький при участи сотр. о. Сапецького. Глибоко обдуману проповідь виголосив заст. декана о. Володимир Гошовський, парох з Колодежа. Друга частина свята відбулася в читальні „Просвіти“. Вступне слово виголосив абс. академік м-р Юра Шлюсар, яке зробило на присутних найкраще враження. Опісля виступали два хори. Хор з Колоденця під управою Федя Кука відспівав удатно два псальми і кілька пісень. Милу несподіванку зробив слухачам маленький деклямтор ученик сільської школи Тарас Петрина зовсім удатною деклямацією. Остальну частину свята виповнив мішаний жовтанецький хор під управою Гната Широго, який вже від літ у Жовтанцях постійно співає кожну Службу Божу, бере участь у чит. виставах та відзначається не лиш гарними голосами, але також доброю організацією, завдяки хистові свого диригента. Могутньою піснею „Боже великий, єдиний“ закінчилося це гарне свято, що згуртувало багато найкращих жовтанецьких громадян. Зібрану з добровільних датків квоту 30 зол. переслали на Народню Лічницю ім. Митр. Андрея Шептицького у Львові. Щира дяка належиться усім виконавцям за їх вій труд.

Учасник.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. — Львів, 15. березня 1936. Р. V. Ч. 6. Зміст: Я. Ярема: Софія Русова. — З приводу ювилею 80-ліття. — С. Русова: Роля жінки у дошкільному вихованні. — П. Карманський: У Херсоні. — У 80-ліття Софії Русової. — Д-р О. Філяс: Дитячі садки як засіб гігієнічного перевиховання молоді. — Ярослав Кузьмів: „Трохи серця — трохи неба“. — Організація дитячих садків. — Показ українського промислу. — З життя Р. Ш. — Ріжні вісти.

СЛУЖБОВИК. Львів, березень 1936. Р. XIV. Ч. 3.

OLEUM PETRAE
„Glimar“

До гиґієни волосся

Очищена нафта, зовсім без запаху, скоро висихає.

Усуває радикально пархлі, зміцнює волосся, має всі прикмети знаменитого косметичного засобу.

Заступників шукаємо.

„Glimar“

С-ка з обм. відп.
Львів, ул. Баторія 26.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Перемишль:
19. III. Лев з Абісинії.
20. III. Ніна тепла.
22. III. Премієра, уривок з життя У. Г. А. Меріям Лужницького „Інваліди".
Ярослав:
21. III. Дівча з Маслосоюзу.
22. III. Лев з Абісинії.

Український Молодий Театр „Заграва".

Калуш:
19. III. Голгота.
20. III. Дума про Нечая.
Болехів:
21. III. 3. поп. Голгота.
22. III. 3. поп. Голгота.
22. III. 8. веч. Дума про Нечая.

Великий Міський Театр.

Четвер, 19. III. год. 8. веч. Аб. 13. Премієра „Панотець Марко".
Пятниця, 20. III. год. 8. веч. Аб. 13. „Панотець Марко".
Субота, 21. III. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Кав. Дембовського.
Неділя, 22. III. год. 3.30 поп. Аб. 6. Ціни найнижчі. „Пригода в Гранд Готелю" виступ І. Кульчицької; год. 8. веч. Аб. 13. „Панотець Марко".

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Чорні рожі" в Лідіяною Гарвей.
АТЛЯНТИК: „Капітан Блян" (Олівія Гевіленд і Ерольд Флин).
ВАНДА: „Тунель", „Цісарські лови".
ГРАЖИНА: „Дівча з Будапешту" з Мартою Егерт.
КАСИНО: „Забута людина".
КОЛІСЕЙ: „Каранга", „Ліліпутячий світ".
КОПЕРНИК: „Пепі", гротеска „Водні збиточники".
МАРУСЕНЬКА: „Шір-Гаширім" і додаток „Співаймо всі разом".
МІРАЖ: „Єгипетські ночі" (Еді Кантор).
МУЗА: „Епізод" із Павлою Веселі.
ПАКС: „Я збігленець" (Павло Муні).
ПАЛЯС: „Давид Коперфільд" на осн. Чарлза Дікенса.
ПАН: „Його велике кохання" (Ст. Чрач).
РАЙ: „Проданий голос" (Йос. Шмідт).
СВІТ: „42-га вулиця", „Вкрали людину" в Лілі Дамітою.
СТИЛЕВЕ: „Буря над світом", ревія „Терентете".
ТОН: „Все місто говорить про те".
УТІХА: „Гра за жінку", ревія „Це не нічого".
ХИМЕРА: „Золотоволосий шибеник" (Шерлі Темпль).

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Новий Єрусалим у 1936 р.

Закордонне радіо.

Четвер, 19. березня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 16.30 Лотиські пісні, 17.35 Форт. рецітал, 19.40 Симфонія Сальолючія. 20.10 „Егмонт" траг. Гетого, 22.20 Мельодії Ів. і Йос. Штравса, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. музика, 19.50 Літер.-муз. варіяції на тему Весняної Пісні, Мендельсона, 21.00 Фільг. оркестра, **Париж** (1648) 17.15 Клясична авдиція, 21.00, 21.45 Концерт, **Білгород** (437,3) 17.00, 21.30 Пісоньки, 20.00 і сеидлеві твори, **Берлін** (356,7) 8.30, 14.15 Концерт, 17.30 Нові пісні молоді, 19.00 Фляминдські пісні й танки, 20.10 Берлін танцює, капеля, **Гамбург** (331,9) 19.00 Нар. музика, 22.25 Сучасні опери: 1) „Як вам подобається" (на осн. Шекспіра. 1) „Чародійна скрипка" В. Ебка, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Концерт дутих інструментів, 21.00 Брамс-Бетовен, симф. концерт, **Кельн** (455,9) 20.10 Твори І. Маша під дир. композитора, 21.20 Скрипковий концерт д-дур Чайковського, 22.30 Твори Баха, **Ляйпціг** (382,2) 16.20 Пісні Вольфа до слів Гетого, 21.00 „Валькірія" оп. Вагнера, **Мінхен** (405,4) 17.00 Регерові твори, 20.10 Концерт шк. хорів, 21.00 Нар музика, **Москва** (748) 18.15 Концерт сов. музики, 19.00 Театр, **Москва** ВЦСПС (748) 17.00 Твори Глинки, 18.15, 18.45 Спів, **Будапешт** (549,5) 12.05, 22.00 Циг. музика, 13.30 Спів, **Мілянo** (368,6) 17.15 Вок. концерт, 21.00 Розр. концерт, **Рим** (420,8) 17.15 Інстр.-вок. концерт, 20.35 „Льогенгрін" оп. Вагнера.

Пятниця, 20. березня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Оперетові мельодії, 17.40 Соната на скр. і форт. е-дур Баха, 20.00 Пасторальна Симфонія Бетовена, 22.10 Сп. рецітал Ерики Рокити, сопран, **Брно** (325,4) 16.55 Рос. романси, **Кошиці** (259,1) 16.10 Легка музика, 18.00 Сп. рецітал І. Черкасенко, **Прага** (470,2) 22.35 Концерт, 17.10 Квартет, 20.00 „Пер Гінт" Ібсена з муз. Гріга, **Париж** (1648) 15.30 Пісні, 21.00 Скрипка, 21.45 „Час кохання" муз. комедія Р. Гана, **Білгород** (437,3) 11.00 Концерт, 16.00, 19.50 Пісоньки, **Ковно** (1935) 19.30 „Цирульник із Багдаду" оп. Корнеліюса **Берлін** (356,7) 19.00 Серенади й суїта орх., 20.10 Ланцюжок вальсів, 20.45 Брамс концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.15 Діточі пісні, 16.00 Музика, 18.10 Форт. рецітал, 20.10 Фляндрійська авдиція, **Мінхен** (405,4) 17.00 Італійські пісні, Вольф, сопран, 17.15 Шекспір у музиці, 19.00 Дівчата співають, 22.35 Романтична Симфонія ч. IV. Брукнера, **Будапешт** (549,1) 13.00 Орх. концерт, 17.30 Циг. музика, 19.00 Спів, форт., 20.40 Симф. концерт, **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 21.00 Комедія, форт. рецітал, **Рим** (420,8) 17.00 Академія із св. Сесилії, 20.35 „Дон Джіль далле Кальце Верді" оп. Карабелі.

Львівське радіо.

Четвер, 19. березня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Муз. поранок для молоді середніх шкіл, 13.00 Польська симфонія з гр. пл. 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Монюшківська опера з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Легка музика з гр. пл., 16.00 Спогади дітей про марш. Пілсудського, 16.15 Концерт орх., 16.45 Концерт муж. хору, 17.00 Великі та дрібні винаходи: Содове світло, 17.50 Актуальна госп. гутірка, 18.00 Музика, спів із гр. пл., 18.35 Про фізичну культуру жінок, [illegible]0 Туристичний інформатор, 18.45 [illegible] муз. з гр. пл., 19.00 На розстайних дорогах сучасної культури, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 18.35 Спортові вістки, 19.45 Промова през. Мосціцького присвячена марш. Пілсудському, 20.00 Скрипковий рецітал Ірини Дубиської, 20.40 Вечірній денник, 20.50 Протилетунсько-газова оборона, 21.00 Іменини маршала — літер.-муз. авдиція, 21.40 Монюшко-пісеньк ар, 22.10 Музична мозаїка, спів, музика, 22.50 Легка й танк. музика.

Пятниця, 20. березня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Для старших дітей: Про Шопена, 12.40 Модерністи з гр. пл., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 При чорній каві, гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа 15.30 Цитра та пісоньки в супроводі форт., 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 „Посів волі" фрагм. із пов. Г. Радзінської для дітей, 17.00 Відчит про море, 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Бетовен: Квінтет оп. 16, 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Оперетові мельодії в супр. форт., 18.30 Програмова скринька, 18.40 Сусп. хвилина, 18.45 Сп. рецітал Арт. Біччо в супр форт., 19.00 Біб, віраж і фіга, веселе оповідання, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.45 Сніговий комунікат, 19.50 Бюро Студії розмовляє зі слухачами, 20.00 Симф. концерт; у перерві ок. 20.50 Вечірній денник, Із сучасної Польщі, 22.30 Техн. скринька, 22.50 Прогулька по Европі — ретрансмісії із закорд. студій.

Радіокутик.

ГРАМОФОНОВИЙ КРУЖОК, ЯКИЙ ВИПРОБОВУЄ ГОЛОСНИК.

На ринку появилися грамофонові кружки, які не тільки до деякої міри випробовують радієвий голосник, дозволяючи купуючому справдити, чи той правдиво репродукує музичні тони і людський голос. Істнує напр. кружок з награними музичними инструментами, який дозволяє випробувати вартість голосника кожному навіть необзнайомленому з цим.

Крім того істнують спеціяльні кружки, які на тлі Штравсового вальса виказують акустичний вигляд перешкод у радієвому відборі. Завдяки цим кружкам кожен радіослухач може зорієнтуватися, чи перешкоди в радієвому відборі, що виступають у його приймачі, походять напр. від трамваю, вінди, мотора, несправного контакту і т. п.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.27.

У Варшаві були такі курси: Голяндія 360.85, 361.57, 360.13. Льондон 26.22, 26.29, 26.15. Ню Йорк 5.27, 5.28 і 1/4, 5.25 і 3/4, Ню Йорк тел. 5.27 і 1/4, 5.28 і 1/2, 5.26, Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.96, 22.00, 21.92, Швайцарія 173.20, 173.54, 172.86, Мадрид 7..55, 72.70, 72.40.

Папери: 5-прц. конверсійна поз. 60.25, 6-прц. долярова поз. 74.50, 75.00, 74.88, 4-прц. долярова поз. 51.70, 7-прц. стабілізаційна 62.50, дрібні 63.00, сотки 96.50.

Акції: Банк Польський 97.00.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від до
Вика темна	22.00—22.50
Вика сіра	21.00—21.50

Інші курси без змін.

Останні новини

весняні і літні по цінах небувало низьких як також **дальша знижка цін** білих товарів у фірмі

ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15

Для прикладу:

Вовна гладка	1.50	Поплліна на сорочки	1.10
Вовна шкоцька	1.50	Сирий шовк	1.18
Вовна ангора	2.—	Перкаліна колір.	0.68
Марокен вовняне	3.90	Полотно шир. 70 цм.	0.51
Вовна на спідниці	4.—	Сирий зефір	0.58
Вовна на комплети	5.50	Дівка на підштанці	0.66
Вовна на плащі	5.—	Зефір „Пріма"	0.90
Шовк на блюзки	2.—	Всип рожевий	1.66
Марокен шовк. колір.	1.30	Атлас постел.	1.36
Монголь шовк. колір.	1.80	Пошевки мережкові.	1.80
Креп сатен	4.60	Полотно на простир.	1.25
Кльоке шовк.	5.90	Простирала на кольори	4.50
Марокен на шляфроки	1.—	Капи й обруси	2.50
Сатина шовк. на шляфроки	1.—	Обруси з метра	1.90
Крепони	0.86	Ручники вафлеві	0.28
Перкалі	0.65	Стирки до начиння	0.12
Кора десенева	1.30		

При закупні товару від 5 зол. задурно білети до першорядних кін. Замовлення з провінції полагоджуємо за почтовою післяплатою.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 18-го березня н. р. кооператива платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла десерового	2.55 зол.
1 кг. масла десерового бочкового враз з бочковим опакуванням	2.60 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2.60 „
1 л. молока від 11. І. 1935	0.15 „
1 к. яєць	2.40—2.50 „

Тенденція на масло і на яйця знижкова, на молоко слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 18. III. н. р. платить своїм достанцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахоярні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки мол. товсті без остріг 1. кл.	1.05 зол.
Курки товсті з острогами 1. кл.	0.95 „
Індики товсті 1. кл.	1.10 „
Індички товсті 1. кл.	1.25 „
Пантарки товсті 1. кл.	1.25 „
Качки товщені 1. кл.	1.15 „

Приймає курки, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових достанців.

КУПНО - ПРОДАЖА

РЕСТОРАН добре розвинений у Львові близько церкви св. Юра, 3 убікації, гарно уряджене, умебльоване з мешканням одна кімната, надається для нефахівця, але християнина, мале комірне, з приводу виїзду до Палестини на продаж. Оферти до Адм. „Діла" під 1800. 1709

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПРАКТИКАНТА молодшого з річною практикою до харчевої крамниці прийму. Василь Гуда, Тарновського 85. 1712 1-3

РІЖНІ

... ОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, нирков, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 6—65

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна вживані за ріжні ціни дешево продає, міняє, Ганах, Пілсудського 21, перший поверх. 1675 4-10

БОЗИ ЩЕПЛЕНІ в гарних відмінах по 1.20—1.50 зол., овочеві деревця, продає Малопольське Рільниче Товариство, вул. Коперника 20, тел. 200-88. 1701 2—5

СЕЛЕДЦІ-МАТІЯСИ, королівські, біломисні, цьогорічні свіжі, бочілка 10 кг. зол. 7.— висилає „Anglo-kott", Gdynia Port Rybacki. Домагайтесь безплатного цінника рибних консерв! 1658 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ СЕРЦЯ І ЛЕГКИХ

Д-р КОНСТАНТІН

ЛЬВІВ, КРАКІВСЬКА 4.

Пересвітлювання Рентґеном — Діятермія Кварцова лямпа. 4-6

С. КРЕБС

упов. дентист

ЛЬВІВ, УЛ. КРАКІВСЬКА 20, II.

Роботи для пацієнтів з провінції полагоджуємо в найкоротшому часі, для урядників і питомців догідні сплати. 1628 5-5

РИЗНИЦЯ

кооперативне т-во в Самборі

поручає з нагоди близьких Великодних Свят свій багато засоблений склад церковних предметів, як: фелони, хоругви, прапори, стихарі, обруси, шалі до обходу, сукониi на дарохранительниці, ручники до чаші, іліотони. Процесійні образи, стіни, до іконостасів, хоругов і плащениці. Хрести ручні, напрестольні, процесійні, патериці, вічні лямпи, павуки, чаші, дарохранительниці, монстранції, підсвічники, ліхтарі, ліхтарні, гармонійні дзвінки і кадильниці.

Євангелія і всі парохіяльні книги і друки. Найліпше церковне світло й кадило.

Килими, хідники.

Приймає старі чаші до направи і позолочування и висилає вже посвячені.

Направляє старі фелони по найдешевшій ціні.

Приймає замовлення на іконостаси, престоли, проповідниці, малювання церков, золочення іконостасів по цінах поміркованих за повною гарантією так для греко-катол. як і православних церков.

Ціни знижені від 25—50%.

Цінники даром і оплачені.

1107 4-4 ДИРЕКЦІЯ

Новоотверте українське заведення

„ЕЛЕКТРИЧНІСТЬ"

Направа електричних апаратів і радієвих по приступних цінах.

ЛЬВІВ, САПІГИ 67, ТЕЛ. 111-86. 1136 3-3

Дротяні сітки

до огорожі та інших цілей у всій густоті постачає НАЙДЕШЕВШЕ фабрика „СПІКОЦЕНТР", Львів, Красіцьких 18. Тел. 246-75. 1694 2—6

Чахотка легенів

є невблаганна і щороку, без ріжниці полу, віку й стану забирає дуже багато жертв. При поборюванні недуг бронхіту, грипи, дошкульного кашлю що перетомлює і т. ін. вживають лікар

„БАЛЬСАМ ТРІКОЛЯН АҐЕ", який улекшує виділювання плювотиння
13/III та усуває кашель 10—14

Порошки на БІЛЬ ГОЛОВИ для дорослих з фабр. знаком KOWALSKINA

ХЕМ. ФАРМ. ФАБР. АН. „КОВАЛЬСКІ" ВАРШАВА

Тапіцерські артикули

волосінь на матраци, дротяні вклади до ліжок поручає найдешевше ФРЕНКЕЛЬ ЛІДЕР, Львів, Леґіонів 25 В ПОДВІРЮ. Тел. 286-38. 1700 1—5

ТЕХНІЧНО-ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

ОСКАРА ҐЛЯСҐАЛЛЯ

Львів, св. Анни 7 партер. Тел. 291-08. 1711 1-4

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10